

Bedrijventerreinmanagement

Transportzone Meer

Selectie uit Rapport

Samenwerking op bedrijventerreinen

Inspirerende voorbeelden in Vlaanderen en de BedrijvenInvesteringsZones in Nederland

Brussel, oktober 2020, Gert Verdonck

Raadpleeg het volledig rapport met uitgebreide inleiding, analyses en reflecties:

<https://www.serv.be/stichting/publicatie/samenwerking-bedrijventerreinen>

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Transportzone Meer	4
2.1	Organisatie van het bedrijventerreinmanagement	5
2.2	Samenwerking en thema's.....	9
2.3	Financiering	11
2.4	Triggers, hefboven en drempels	12
2.5	Suggesties aan het beleid en aan belangenorganisaties	13
3	Portfolio van actoren Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer.....	15

1 Inleiding

In de studie 'Samenwerking op bedrijventerreinen' gingen we op zoek naar inspirerende voorbeelden van duurzame samenwerking op bedrijventerreinen.

De volgende cases werden opgenomen.

- ▀ Cargovil,
- ▀ De Prijkels,
- ▀ Grenslan Menen-Wervik,
- ▀ Houthalen-Helchteren Centrum Zuid,
- ▀ Transportzone Meer (Meer/Hazeldonk).

Als buitenlands voorbeeld wordt een Nederlandse case met een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) in kaart gebracht, Breda Oost B3.

Voor elke case schetsen we rond welke thema's wordt samengewerkt op het bedrijventerrein, welk financierings- en organisatiemodel wordt gehanteerd, welke actoren en partners betrokken zijn. Hierbij brengen we de drempels en hefboomen voor een goede samenwerking in kaart. Ook geven we weer welke vragen en voorstellen de gesprekspartners hebben t.a.v. het beleid (lokaal, regionaal, Vlaams, ...) en de andere partners of actoren.

In elke casestudies zijn gesprekken gevoerd met: bedrijventerreinmanager, voorzitter bedrijventerreinvereniging, gemeentebesturen/diensten, POM-adviseurs van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en occasionele dienstverleners.

De onderzoeksvraag naar voorbeelden van duurzaam bedrijventerreinmanagement werd, ook op basis van de literatuurstudie en de verkennende gesprekken, voor de cases vertaald naar de volgende deelvragen.

- ▀ Welke factoren zorgen voor een goede samenwerking op bedrijventerreinen? Wat zijn de triggers en hefboomen? Wat zijn de drempels?
- ▀ Welke factoren zijn van belang rond welke thema's?
- ▀ Wat zorgt voor samenwerking op korte termijn, wat voor duurzame samenwerking op lange termijn?
- ▀ Welke financieringsmodellen en organisatiestructuren bieden het meeste kansen voor duurzaam bedrijventerreinmanagement?
- ▀ Welke actoren zijn goed geplaatst om als trekker te fungeren? Wie is de 'ware' trekker of initiatiefnemer?
- ▀ In welke mate beïnvloeden de diverse overheidsdiensten deze factoren en wat kunnen deze doen om duurzame samenwerking op bedrijventerreinen te ondersteunen?
- ▀ Wat kunnen andere partners doen om duurzame samenwerking op bedrijventerreinen te ondersteunen?

De casestudies zijn bewust gekozen op hun inspirerende werking in het algemeen en de thema's die in de werking van het bedrijventerreinmanagement aan bod komen in het bijzonder.

De mogelijk thematische acties zijn breed en verschillen naar belangstelling van de betrokkenen bij het bedrijventerreinmanagement:

- ▀ energie-efficiëntie en klimaatneutraliteit,
- ▀ ketenbeheer en water en afval,
- ▀ beeldvorming en biodiversiteit en inrichting,
- ▀ risicobeheersing en beveiliging,
- ▀ delen van personeel en personeelsdiensten,
- ▀ mobiliteit en transport en logistiek,
- ▀ kennisnetwerken en deelplatformen,
- ▀ industriële symbiose en andere samenwerkingsverbanden.

De financiering van het bedrijventerreinmanagement is voor de stabiliteit en duurzaamheid van fundamenteel belang en in de praktijk wordt er gebruik gemaakt van diverse financieringsbronnen:

- ▀ de vrijwillige ledenbijdragen,
- ▀ subsidies en andere ondersteuning van de diverse overheden,
- ▀ eigen inkomsten uit groepsaankopen en sponsoring en
- ▀ eventueel 'verplichte bijdragen'.

In de beschrijving van de cases hanteren we een vaste indeling.

- ▀ Inleiding met belangrijkste kengetallen, situeren van de context en historiek.
- ▀ Organisatie van het parkmanagement: belangrijkste actoren en de werking.
- ▀ Samenwerking en thema's: wie en rond welke thema's er wordt samengewerkt.
- ▀ Financiering: welke financieringsbronnen er worden aangesproken.
- ▀ Triggers, hefboomen en drempels: bepalende factoren voor de samenwerking.
- ▀ Suggesties aan het beleid en aan belangenorganisaties: hoe kunnen zij ondersteunen?
- ▀ Portfolio van actoren met achtergrondinformatie bij de verschillende actoren.

Het onderzoek liep voor en tijdens de coronacrisis. Bij de bespreking van de samenwerking rond de thema's geven we vooraf kort de impact van corona aan. Voor meer informatie over de coronamaatregelen die de betrokken bedrijventerreinen nemen kunnen we verwijzen naar hun websites .

2 Transportzone Meer

Transportzone Meer maakt deel uit van Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer LCHM¹ is in Hoogstraten een van de vijf industrieterreinen:

- ▀ twee regionale bedrijventerreinen, Kluis Z.1 en Transportzone Meer,
- ▀ drie lokale bedrijventerreinen of KMO-zones, Kluis Z.3, Heydeberg Z.1 en Heydeberg Z.2.

Voor de ontwikkeling van nieuwe terreinen doet de stad een beroep op de diensten van de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK)².

Ligging. Bedrijventerrein Meer vormt samen met Hazeldonk één bedrijventerrein met voornamelijk logistieke activiteiten en sinds 2007 ook één bedrijventerreinvereniging Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer LCHM. Hazeldonk-Meer is een grensoverschrijdende samenwerking omdat het terrein het meest efficiënt als één terrein kan geoperationaliseerd worden. De centrale ligging (twee wereldhavens in Rotterdam en Antwerpen) en gelegen aan een snelweg geeft een goede bereikbaarheid.

Activiteiten. Op het Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer (LCHM) zijn zowel grote bedrijven als éénmanszaken, en logistieke als producerende bedrijven gevestigd. Zware industriële bedrijven zijn er niet. De parkmanagement activiteiten op de bedrijventerreinen worden waar mogelijk samen beheerd onder de naam Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer, in samenwerking met de Stad Hoogstraten.

Grond en percelen. De Transportzone Meer is 113 ha. en is van het tweelingsterrein op Nederlands grondgebied (Hazeldonk) gescheiden door een drukke verkeersader die door het terrein loopt. Hazeldonk hoort (sinds 1997) bij de gemeente Breda. Op het Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer zijn ruim 160 bedrijven gevestigd.

Figuur 1 Grondplan Transportzone Meer

De gronden zijn historisch ontwikkeld door een aantal publieke actoren: IOK, AWV en Regie der Gebouwen Stad Hoogstraten.

IOK lag mee met de betrokken gemeenten Breda en Hoogstraten en de bedrijventerreinvereniging Hazeldonk aan de basis van de oprichting van de

¹ <https://www.lchm.eu/>

² <https://www.hoogstraten.be/werken-en-ondernemeondernemen/investeren-hoogstraten/bedrijventerreinen>

bedrijventerreinvereniging LCHM en heeft op verzoek van de stad Hoogstraten een onderzoeksfunctie opgenomen voor een Masterplan Transportzone Meer (2016)³ waarbij de opportuniteiten van de bestemmingen onderzocht werden om tot een nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) te kunnen komen voor de Transportzone Meer.

2.1 Organisatie van het bedrijventerreinmanagement

De Bedrijventerreinvereniging Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer (LCHM) overspant de beide bedrijventerreinen. Hazeldonk, het Nederlands deel, is in 2020 een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) geworden. Op Transportzone Meer, het Belgische deel, werkt men aan een Business Improvement District (BID) tegen 2021.

Figuur 2 Tijdslijn en mijlpalen Transportzone Meer

2000	
2003	Oprichting Hazeldonk Bedrijventerreinvereniging (LCH)
2007	Oprichting Bedrijventerreinvereniging Hazeldonk-Meer (LCHM) Project beveiliging – camera’s Interrech project i.v.m. de grensoverschrijdende samenwerking
2010	Parkmanagement & secretariaat LCHM
2012	Project Cleany Keep it Clean Opmaak Wijkplan met 7 speerpunten
2015	Nieuwe camera’s met kentekenherkenning
2018	BIZ-voorbereiding & BID onderzoek
2019	Procedure BIZ & BID Proeftuin Hazeldonk: Taskforce -Riec +Riec EU m.b.t. Ondernijning
2020	Uitwerking BIZ Hazeldonk en voorbereiding BID Meer

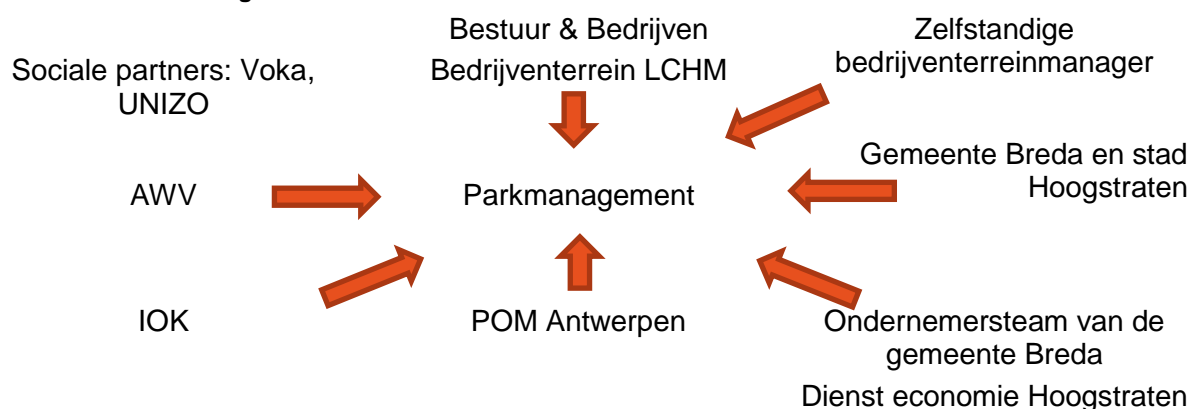
³ <https://www.hoogstraten.be/node/1607>

De bedrijventzone in Hazeldonk is door de gemeente in 3 fasen gerealiseerd. Alleen bij Hazeldonk III is bij de verkoop door de gemeente Breda bedongen dat de nieuwe bedrijven verplicht lid moesten worden van de bestaande bedrijventerreinvereniging. De gemeente Breda gaf hiermee haar expliciete steun aan de bedrijventerreinvereniging om een actief parkmanagement op te zetten.

Het bedrijventerrein heeft een bedrijventerreinvereniging met een actief bestuur en zelfstandig bedrijventerreinmanager. De lokale overheden, Breda en Hoogstraten, zijn ook vertegenwoordigd tijdens de LCHM bestuursvergaderingen en hebben in deze een adviserende en ondersteunende rol.

De organisatiegraad op Hazeldonk is groot, de ondernemersvereniging LCHM telt ook Belgische ondernemers uit het aangrenzende bedrijventerrein in Transportzone Meer. Bij de Nederlandse bedrijven was ruim 80% lid van de LCHM en dat is met de realisatie van de BIZ 100% geworden. Bij de Belgische bedrijven is nu 50% lid.

Figuur 3 Betrokkenen Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer

Zowel van het lokaal als van het provinciaal bestuurlijk niveau is er een actieve ondersteuning voor het bedrijventerreinmanagement.

De betrokken lokale overheden zijn de gemeente Breda en de stad Hoogstraten. De ondersteuning van de lokale overheden wordt gedragen door de dienst economie van de stad Hoogstraten en het ondernemersteam van de gemeente Breda. Aan beide zijde vertegenwoordigen deskundige medewerkers het BID/BIZ-project op zowel ondernemers-, financieel- als juridisch gebied. Op deze wijze van ondersteuning kan de aanvraag voor een BID/BIZ-project vanuit de bedrijvenvereniging aan alle gevraagde (vooral juridische) eisen voldoen.

De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij POM Antwerpen ondersteunt met informatie en gerichte subsidies voor specifieke projecten.

IOK en AWV zijn betrokken als ontwikkelaar van de gronden en/of infrastructuur. IOK heeft een zeer actieve rol gespeeld bij de oprichting van de bedrijventerreinvereniging en heeft een tijdlang ook het parkmanagement waargenomen.

Voka en UNIZO zijn betrokken via de ondernemers in het bestuur van LCHM en zien hun taak als lobbywerk ten voordele van de bedrijven op het bedrijventerrein.

Hazeldonk-Meer is een grensoverschrijdende samenwerking met één bedrijventerreinvereniging waarbij de activiteiten op de bedrijventerreinen waar mogelijk samen beheerd worden onder de

naam Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer. In 2019 werd Hazeldonk een BIZ⁴. In 2020 wil Meer een BID worden. De essentie van BIZ & BID bestaat er in dat iedereen evenredig betaalt, met een tax die door de lokale overheid geïnd wordt en integraal terug gaat naar de bedrijventerreinvereniging. Dit financieringsmodel voor bedrijventerreinmanagement kan niet in Vlaanderen omdat de gemeenten geen tax kunnen heffen en die dan terugstorten naar een specifieke organisatie. De gemeenten kunnen het geld van de taks eventueel wel zelf inzetten, maar dan moeten ze werken met openbare aanbestedingen waardoor dikwijls veel vertraging wordt opgelopen. Ook de keuze van de acties is niet evident, want conform het BIZ-model moeten de acties op de bedrijventerreinen gedragen worden door bedrijven zelf.

De betrokkenen op Hazeldonk én Meer werken samen met het Wijkplan, dat als voorloper dient op zowel het BIZ- als BID-plan van aanpak, dit aangevuld met de resultaten van de (draagvlak)enquête.

Figuur 4 Wijkplan Hazeldonk-Meer

Wijkplan Hazeldonk-Meer

Parkmanagement Logistiek Center Hazeldonk-Meer
 De ondernemersvereniging LCHM werkt aan parkmanagement onder het motto: 'samenwerking door samen te werken!'
Focus LCHM
 • kwaliteitsverbetering terrein
 • centraal inkoop
 • business to business
 • meer leden
Speerpunten 2019-2016
 • versterk centraal parkmanagement
 • groen- en grijsbeheer
 • verbetering inzag en uitstraling terrein
 • veiligheid
 • verkeer
 • duurzaam ondernemen
 • communicatie

Rol bestuur
 • centraal aanpakspunt voor de 24-uurs flits van de transportzone
 • platform voor innovatieve samenwerking
 • vroegtijdig overleg bij projecten
 • elkaar versterken
 • belanghebbender
 • opdraaggever

Verkeer
 LCHM zet vervolgacties voor
 • het verbeteren van de bereikbaarheid
 • maatregelen rond het parkverbod op Meer
 • het verbeteren van de verkeerscirculatie voor zowel Hazeldonk als Meer

Mogelijk
 Hazeldonk-Meer onder schakel zelf van andere transport en logistiek ondernemers door "markt" bij projecten en acties

Groen- en grijsbeheer
 LCHM neemt initiatief en ondersteunt acties voor
 • het veilig parkeren met een breed pakket van diensten voor chauffeurs op Hazeldonk
 • een effectieve toezichtgeving voor Hazeldonk-Meer
 • het ontwikkelen van sanitaire faciliteiten op het dooaneterrein Meer

Veiligheid
 LCHM neemt initiatief en ondersteunt acties voor
 • het veilig parkeren met een breed pakket van diensten voor chauffeurs op Hazeldonk
 • een effectieve toezichtgeving voor Hazeldonk-Meer
 • het ontwikkelen van sanitaire faciliteiten op het dooaneterrein Meer

Imago en uitstraling
 LCHM heeft een spijlfunctie in
 • de jaarlijkse gezamenlijke show op schoolfeestdag
 • de aanpak van de leegstand door actieve benutting van vastgoed-eigenschappen
 • de uniforme nummering van bedrijfspandnummers
 • het plaatsen van reclame portaalborden voor ondernemers

Stad Hoogstraten-LCHM-gemeente Breda maken een kwaliteitslog door
 • de beheersactiviteiten onderling af te stemmen
 • een representatief onderhoudsniveau
 • een uniform beemdsbeheer
 • samen te werken in het ICM zwerfvuilproject (Intercommunale Oetwikkeldingsmaatschappij voor de Kettingen)
 • de aanpak van dark spots in de openbare verlichting
 • een groter vergoermaal voor de glaswinstgeving

Cijfers en feiten

Jaar	Hazeldonk	Meer
Opstartjaar	2019	2020
Oppervlakte	400 ha	170 ha
Bevolking	4000 inw.	1000 inw.
Werkgelegenheid	1000	1000
Omzet per ha land o.a.	1,5 M€	1,5 M€
Beleidsplan	2019-2024	2020-2024
Verkeers	700	700
Verkeers	1000	1000
Verkeers	1000	1000

Doel
 Het op een professionele en gericht aanpakende manier realiseren van projecten die de samenwerking tussen ondernemers, leden en de overheid en de kwaliteit op het terrein ten goede komt.

Communicatie
 LCHM speerpunten in de communicatie zijn
 • de sterke positionering als het overgangspunt voor de lokale transport en logistiek
 • het vergroten van het aantal leden van de ondernemersvereniging

Duurzaam ondernemen
 Samenwerkende partners
 • Realiseren van een windenergieproject voor Hazeldonk
 • plaatsen duurzame energieprojecten bij ondernemers op Meer en Hazeldonk

Kijk voor meer informatie op www.lchm.eu - www.breda.nl - www.hoogstraten.be

Bron: LCHM website - brochure⁵

⁴ Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Breda houdende regels omtrent heffing BIZ-bijdrage (Verordening bedrijveninvesteringszone Hazeldonk 2020-2024) https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Breda/CVDR628069/CVDR628069_1.htm

⁵ https://www.lchm.eu/wp-content/uploads/wijkplan_hazeldonk_meer.pdf

De BIZ-procedure op Hazeldonk

Met het realiseren van een BIZ voor Hazeldonk (2019) en het voorbereiden van een BID voor Meer (2020) wil men de free-riders aanpakken en het bedrijventerrein optimaliseren, door en voor de ondernemers en in samenwerking met de lokale overheid.

Het BIZ-proces is in Hazeldonk opgevolgd en uitgerold door een projectteam bestaande uit de parkmanager, de juridische adviseur van Breda en de BIZ-adviseur vanuit het Platform BV Breda. Deze expertise en begeleiding is nodig omdat het BIZ-proces volgens een vaste procedure moet gebeuren om rechtsgeldig te zijn.

In de brief voor de draagvlakmeting werden de prioriteiten opgesteld en de concrete initiatieven zijn beschreven in het BIZ-plan⁶.

De voorbereiding van de BID voor Meer

De oprichting van een Business Improvement District (BID)⁷ op Meer, naar het voorbeeld van de BIZ op Hazeldonk, wordt gesteund door de stad Hoogstraten.

Het is de bedoeling om bij de BID-procedure dezelfde stappen te volgen als voor een BIZ.

Met projectsteun van de POM Antwerpen wordt onderzocht op welke manier op de bedrijventerrein in Meer een BID kan gerealiseerd worden naar het voorbeeld van de BIZ op Hazeldonk. De bedoeling is om het Wijkplan Hazeldonk ook in te zetten op de zone van Meer.

Omdat het in Vlaanderen niet mogelijk is om taxen te laten heffen – er is al een heffing op basis van opcentiemen op het KI – wordt gezocht naar een andere formule of een mogelijkheid om ‘experimenteel’ af te wijken van de wetgeving. De wetgeving laat wel toe om heffingen op te leggen en het geld voor specifieke doelen in te zetten maar dat kan enkel in volgende specifieke gevallen.

- ▀ Subsidies aan een vzw met social profit doelstellingen.
- ▀ Investeringsubsidies aan organisaties waar de gemeente zelf in vertegenwoordigd is zoals de brandweer- of politiezone.

Voor de heffing wordt gestreefd naar een analogie met de WOZ-waarde van de panden en de bijhorende staffels in de BIZ-bepalingen. De WOZ of de wet waardering onroerende zaken regelt de waardebeoordeling van onroerende zaken in Nederland, met daaraan gekoppeld de staffels of prijsindeling. Gedacht wordt om rekening te houden met verschillende componenten zoals bijvoorbeeld omzet, m² en tewerkstelling om zo aan gelijkaardige bedragen te komen als geldig op de BIZ van Hazeldonk. Het lidmaatschap (vrijwillig) op Meer bedraagt nu gemiddeld 1000 euro, de BID-bijdrage komt op minimaal 510 euro per bedrijfsobject.

Het stadsbestuur en de bedrijventerreinvereniging LCHM willen snel naar een BID voor Meer maar willen het ook zorgvuldig aanpakken om naderhand geen opschorting te riskeren. Vooral het element van discrimineren is een sterk argument om voorzichtig te zijn. De stad Hoogstraten ondersteunt het onderzoek met een accountmanager.

Voor inspiratie wordt ook naar de BID in Kortrijk gekeken.

---

⁶ Beschikbaar op de website van LCHM [Brief draagvlakmeting en 2019-10-22 afdrukversie 9 BIZplan incl. flyer Staples](#)

⁷ Meer info BIZ BID <https://bedrijveninvesteringszone.biz/waarom-een-biz/>

Het handelsdistrict Kortrijk centrum had als uitgangspunt een goede samenwerking tussen de zittende handelaars en de nieuwe handelaars van K in Kortrijk (het project van Foruminvest). Binnen het Overlegplatform Centrum Kortrijk werd een nieuw concept van handelsdistrict of een Business Improvement District (BID) ontwikkeld. Aan de handelaars in het kernwinkelgebied van de Stad is een BID-voorstel ter stemming voorgelegd en sinds de goedkeuring moet elke handelaar een bijdrage betalen - door de stad geïnd - . en de stad voorziet een toelage voor het handelsdistrict. Kortrijk pioniert met deze creatie van het BID in België.⁸

De stad Hoogstraten en de bedrijventerreinvereniging voorzien een timing waarbij tegen eind 2020 de BID-beslissing kan genomen worden.

- Het wijkplan is leidraad voor het BIZ-plan.
- De procedure kan starten volgens het proces van de BIZ.
- Het onderzoeksproject wordt o.a. gefinancierd met de subsidie van de POM.
- Het eindrapport voor de POM moet klaar zijn tegen eind oktober 2020.

De stad Hoogstraten wil het BID-initiatief steunen omdat ook de stad gebaat is met een propere bedrijventerzone. Zelf het initiatief nemen en zorgen voor het onderhoud van de bedrijventerreinen heeft twee belangrijke nadelen.

- De stedelijke diensten staan te ver af van de directe noden op de bedrijventerreinen. Bedrijventerreinmanagement vraagt de directe betrokkenheid van de bedrijven. Er is nood aan korte communicatielijnen tussen bedrijven en de uitvoerende diensten.
- Overheden zijn verplicht om met openbare aanbestedingen te werken, wat een zeer vertragende werking heeft op het inspelen op dringende noden.

De stad legt de nodige contacten – politiek en administratief – om de mogelijkheden van een BID uit te zoeken en te realiseren en heeft daarvoor een parttime kracht vrijgesteld om de BID mee te realiseren.

2.2 Samenwerking en thema's

Parkmanagement op Hazeldonk-Meer gaat uit van een integrale aanpak en is een appél en middel voor ondernemers om alert te blijven op de kwaliteit van het bedrijventerrein. Bestuur en leden van LCHM werken samen met de gemeente Breda, Stad Hoogstraten en verschillende organisaties aan meerdere projecten. In de projecten gaat het om kwaliteitsaspecten zoals: de openbare ruimte, de bereikbaarheid van en op het terrein, de veiligheid, goede voorzieningen en duurzaam ondernemen. Speerpunten zijn: de concretisering van het parkmanagement, het beheer groen en grijs, de uitstraling/imago van het terrein, de veiligheid, verkeer, duurzaam ondernemen (windmolens/zonne-energie etc) en communicatie.

Impact coronacrisis

De coronamaatregelen werden gecommuniceerd via de website en fysieke samenkomsten geannuleerd. Achter de schermen wordt met aangepaste maatregelen verder gewerkt aan projecten voor zover dat mogelijk is.

⁸ Bron: <http://www.shopinkortrijk.be/faq-items/wat-is-het-handelsdistrict-kortrijk-centrum/>

Duurzaam ondernemen

Het promoten en ontwikkelen van duurzaam ondernemen is een speerpunt binnen LCHM parkmanagement.

Met het (subsidie)programma Duurzaamheid op bedrijventerreinen wil de POM Antwerpen een actieve bijdrage leveren in het beheer van bestaande en geplande bedrijvenczones. In dit kader heeft LCHM een subsidie ontvangen om de haalbaarheid van een BID op Meer naar analogie van de BIZ op Hazeldonk te onderzoeken.

Energie-efficiëntie en klimaatneutraliteit

De bedrijventerreinvereniging LCHM onderzoekt twee projecten die gericht zijn op energie-efficiëntie en klimaatneutraliteit.

- Bij het plaatsen van windmolens wordt nagegaan in welke mate het mogelijk is om de energie toe te leveren aan de bedrijven op het bedrijventerrein.
- Er wordt onderzocht in welke mate het plaatsen van zonnepanelen kan leiden tot energie delen.

Beeldvorming, biodiversiteit, inrichting en afval

Het bedrijventerrein Hazeldonk-Meer heeft specifieke problemen op het vlak van onderhoud van de site. Het vrachtwagenverkeer neemt sterk toe en de infrastructuur en voorzieningen zijn daar niet aan aangepast. Er is in het RUP ruimte voorzien voor accommodatie en faciliteiten voor de transitie van vrachtwagens en overnachtingen van chauffeurs maar het RUP ligt momenteel bij de Raad van State.

De bedrijventerreinvereniging voorziet diverse initiatieven om de beeldvorming van het terrein aantrekkelijk te maken en te houden.

Het grijs- en groenonderhoud wordt in overleg met de gemeente en met de bedrijven georganiseerd.

LIFT (Litter Free Transport Zone) betreft de aanpak van het zwerfvuil door het plaatsen van afvalcontainers, het positief beïnvloeden van de vrachtwagenchauffeurs en het goed beheren van de site.

Het Miss Cleany project richt zich op het gescheiden aanbieden van afval. Deze aanpak van het zwerfafval is een uniek grensoverschrijdend project en één van de speerpunten uit het wijkplan Hazeldonk-Meer. De afvalbakken zijn hufterproof en het project wordt ook overgenomen door andere bedrijventerreinen in de buurt.

Atea (sociale werkplaats Breda) verzorgt (voor LCHM) het grijsonderhoud. Bedrijven melden rechtstreeks items zoals zwerfvuil, klein groenonderhoud (als de veiligheid in gedrang komt) of klein technisch onderhoud (o.a. het rechtzetten van paaltjes, schoonmaken van bewegwijzering). Donker Groen doet groenonderhoud voor de site Hazeldonk en de site Meer. Voor Meer doet Donker groen eveneens de controle en onderhoud op het zwerfvuil.

Het bedrijventerrein Hazeldonk-Meer heeft door zijn ligging ook een bijkomend probleem van overlast door overnachtende vrachtwagenchauffeurs waarvoor er te weinig voorzieningen zijn. Met steun van de POM Antwerpen en in samenwerking met de stad Hoogstraten heeft LCHM een sanitair blok kunnen realiseren en wordt gezocht naar een meer duurzame oplossing. Hierbij wordt gekeken naar het realiseren van de BID waarbij de nodige middelen kunnen gevonden

worden om gezamenlijk – zonder free-riders – budget vrij te maken voor verfraaiing en onderhoud van het bedrijventerrein.

Risicobeheersing en beveiliging

Veiligheid is een prioriteit en LCHM zet zich actief in voor veiligheid op het terrein, collectieve bedrijfsbewaking en een goede verkeerscirculatie. Aan de firma Securitas (met vestigingen in Nederland en België) kunnen vragen gericht worden m.b.t. de collectieve veiligheid.

Er wordt actief ingezet op camerabewaking en met een BID zou daar nog meer kunnen op ingezet worden. Projecten van camerabewaking zijn zeer gevoelig aan de impact van het aantal free-riders. Camera's bewaken deels het bedrijventerrein en daarom is de motivatie om te participeren in het project en in de betaling bij sommige van de ondernemingen eerder beperkt. Een BID zou er voor zorgen dat er geen free-riders zijn en iedereen meebetaalt aan de veiligheid op het bedrijventerrein.

2.3 Financiering

Vrijwillige ledenbijdragen

In de voorbije periode was lidmaatschap van de bedrijventerreinvereniging LCHM een vrije keuze. De ledenbijdragen werden vastgelegd op de algemene vergadering.

Nu geldt het vrij lidmaatschap enkel op de site van Meer, op Hazeldonk is in 2019 een BIZ gerealiseerd.

Werken met vrij lidmaatschap wordt als nadelig ervaren ten opzichte van de verplichte bijdrage in het kader van de BIZ aan Nederlandse zijde.

Het vrijwillige lidmaatschap brengt onvoldoende middelen samen om alle prioritaire en prangende problemen op te lossen.

Verplichte bijdragen

De bedrijventerreinvereniging LCHM kiest voor een BIZ en realiseerde dit ook voor de site van Hazeldonk (Nederland). De meerderheid van de ondernemers op Hazeldonk heeft ervoor gekozen om samen de krachten te bundelen en te kiezen voor een BedrijvenInvesteringsZone.

De jaarlijkse bijdrage wordt door de ondernemers vastgelegd bij de voorbereiding van een BIZ-aanvraag en dit met het oog op het door de ondernemers opgesteld BIZ-plan voor vijf jaar.

LCHM onderzoekt samen met de stad Hoogstraten hoe ook op het Belgische deel een BID gerealiseerd kan worden.

Projectsubsidie

Projectsubsidies zijn goed als trigger of als extra, maar onvoldoende om een professioneel bedrijventerreinmanagement zoals geldt onder de BIZ te realiseren.

Voor 2020 wordt een verlenging van een subsidie van de POM Antwerpen gebruikt om de haalbaarheid van een BID op Meer te onderzoeken. Tevens mag er een deel van de subsidie gebruikt worden om goodwill te kweken n.a.v. het verzoek van alle ondernemers om het douaneterrein Meer te voorzien van een sanitair blok. Dit pilot project wordt onderdeel in het BID project. De pilot is in het 3^e kwartaal van 2019 gerealiseerd en loopt tot 3^e kwartaal 2020.

Het project waarbij camerabewaking geïnstalleerd wordt is mee gesubsidiëerd door het Interreg programma van Europa en de lokale overheden.

Er is nood aan ondersteuning door de overheid in het kader van het ontzorgen van bedrijven.

Eigen verdienmodel

Een eigen verdienmodel voor de bedrijventerreinvereniging is lastig om te realiseren, ondernemers hebben onvoldoende tijd om naast de eigen activiteiten ook een aparte business op te zetten om het bedrijventerreinmanagement te financieren.

Het is voor een bedrijventerreinvereniging moeilijk om winstgevende activiteiten te ontwikkelen omdat bij gezamenlijke projecten waar 'winsten' mee gerealiseerd worden deze in eerste instantie terugvloeien naar de individuele ondernemingen of het wordt althans zo verwacht. Groepsaankopen maken producten en diensten voor de individuele bedrijven goedkoper, maar de gespaarde kosten blijven ook in de bedrijven. Het is daarenboven ook moeilijk om als vzw winsten te realiseren met commerciële activiteiten.

2.4 Triggers, hefboomen en drempels

Hefboomen kunnen soms drempels worden, de context is hierbij belangrijk.

Triggers en hefboomen

Bedrijventerreinmanagement wordt duurzaam wanneer er zaken voor de ondernemingen gerealiseerd worden. Resultaten zijn de belangrijkste hefboomen voor bedrijventerreinmanagement.

Professioneel parkmanagement en actieve ondernemers zijn de belangrijkste sleutels voor een duurzaam parkmanagement.

Contacten met de (lokale) overheden zijn een stimulans voor beter beleid.

Er was een actieve bedrijventerreinenvereniging in de Nederlandse aangrenzende zone waar ook Belgische bedrijven lid van konden worden en dat stimuleerde de interesse op Meer. Sinds 2019 is er voor de zone Hazeldonk een BIZ en nu wordt gewerkt aan een BID voor Meer.

Het BIZ/BID-model is een belangrijke hefboom om samenwerking te optimaliseren. Het belangrijkste voordeel van BIZ en BID is de verplichte bijdrage van alle bedrijven op het bedrijventerrein en het uitsluiten van free-riders. Daarbij kan door de BID/BIZ het bedrijventerrein naar een hoger niveau getild worden wat ten goede komt van de werk- en leefomstandigheden.

Het succes van LCHM is naast het realiseren van een BIZ ook te danken aan de betrokkenheid van de bestuursleden en de specifieke taakverdeling. Elk bestuurslid heeft een eigen bevoegdheid en kan voor de andere aspecten vertrouwen op de anderen. De verdeling van de mandaten volgt de thema's in het wijkplan. Er heerst tussen de leden van bestuur ook een groot vertrouwen en respect, de vergaderingen verlopen aangenaam en met een grote openheid voor elkaars mening.

Voor het IOK zijn de enthousiaste leden dé grote sterkte van bedrijventerreinmanagement en meteen ook de zwakke schakel wanneer de werking volledig bij hen zou komen te liggen. Structurele ondersteuning is nodig voor duurzaam bedrijventerreinmanagement. Een actieve

bedrijventerreinmanager is daarom onmisbaar, maar ook de actieve ondersteuning van de lokale overheden.

Drempels

Dé drempel is de financiering van het bedrijventerreinmanagement en de noodzakelijke beheersactiviteiten. Hier wil de bedrijventerreinvereniging samen met het stadsbestuur Hoogstraten via de BID een antwoord bieden. Voor de BID wordt er gekeken naar het Nederlands BIZ-model⁹.

Traagheid bij het uitwerken van initiatieven is een andere belangrijke drempel. Bedrijven verwachten een snelle oplossing voor problemen die zich stellen in het kader van het parkmanagement. Sluikstorten, slechte bewegwijzering en onveilige situaties vragen om acties op korte termijn.

Ook het Belgische wetgevingskader leidt tot vertragingen omdat er nog geen duidelijke wetgeving met betrekking tot de BID/BIZ is. De Stad Hoogstraten is hierin de eerste gemeente die dit wil aanpakken. De stad Kortrijk heeft de BID op een “winkelgebied” maar dit is niet vergelijkbaar met een bedrijventerrein.

Vanuit het IOK wordt ook gewezen op de drempels bij de bedrijven om zich voor samenwerking te engageren, zelfs als er een win-winsituatie gecreëerd wordt. Het lijkt er op dat bedrijven bijzonder wantrouwig zijn om in te stappen in samenwerking, ongeacht of deze commercieel of onafhankelijk is. Hier ligt een taak voor de overheid en de belangenorganisaties om de bedrijven te stimuleren naar open samenwerking.

2.5 Suggesties aan het beleid en aan belangenorganisaties

Onderstaande suggesties komen van verschillende betrokken actoren.

Beleid

Volgens de gesprekspartners op het bedrijventerrein en bij de stad Hoogstraten hebben de diverse niveaus van overheden elk een potentiële positieve inbreng en ondersteuningscapaciteit voor het bedrijventerreinmanagement. Die opportuniteiten moeten ten volle ingezet worden.

Van de gemeente wordt een actieve inbreng verwacht, zowel op vlak van informatie, lobbywerk als concrete ondersteuning van initiatieven in het kader van het bedrijventerreinmanagement.

Op het niveau van de provincie is een projectmatige ondersteuning een belangrijke trigger om concrete projecten op te zetten.

Van de Vlaamse overheid wordt een initiatief gevraagd om parallel met de BIZ-wetgeving voor Vlaanderen een BID-regelgeving uit te werken.

Vanuit het IOK worden twee ideeën meegegeven die belangrijk zijn om een structurele onderbouw te geven aan bedrijventerreinmanagement en de financiering ervan.

⁹ <https://www.bndestem.nl/breda/ondernemers-op-hazeldonk-slaan-handen-ineen-a2b77010/?referrer=https://www.google.com/>

- Een verplichte bijdrage zonder directe band met de bedrijven of zonder betrokkenheid van de bedrijven bij de activiteiten van kwaliteitsborging op het bedrijventerrein kan niet werken op lange termijn. De noodzaak van samenwerking en of de incentives tot gezamenlijke projecten verdwijnen na een tijd.
- Het probleem van free-riders moet absoluut aangepakt worden. Een BIZ-model is ook voor Vlaanderen – als het wettelijk mogelijk wordt gemaakt - een duurzaam alternatief en de enige realistische duurzame financieringsstructuur voor bedrijventerreinmanagement op oude bedrijventerreinen. De kracht van de BIZ zit vooral in de bottom-up planning van de prioriteiten die een betrokkenheid en vraaggerichtheid vanuit bedrijven kan garanderen.

De structuur zelf of de architectuur van het betrokken netwerk – verschillende overheden, sociale partners, bedrijventerreinvereniging, intergemeentelijk samenwerkingsverband, enz. – moet volgens IOK geënt worden op de lokale situatie en mag geen opgelegde structuur zijn. De rol van steden en gemeenten - niet alleen financieel maar ook in diensten - is cruciaal en onontbeerlijk. Lokale overheden hebben een grote impact wanneer zij bedrijven aanschrijven of oproepen om deel te nemen aan activiteiten, helaas wordt die kracht door veel gemeenten en steden te weinig gebruikt als het om bedrijventerreinen gaat. Zowel het politieke niveau als de administratieve ondersteuning zijn van belang. Subsidies van de overheid mogen in die richting sturend ingezet worden, naast het creëren van financiële ruimte voor het inzetten van een parkmanager. Gemeenten en steden moeten sturen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten adviserend optreden. De POM's hebben een eigen inbreng en rol, afhankelijk van de regio. Voor elke situatie en voor elk bedrijventerrein moet het uitgangspunt zijn: wat werkt er voor de bedrijven? Van overheden – en dit op alle niveaus - wordt verwacht dat ze bedrijven informeren en sensibiliseren om in samenwerkingsverbanden te stappen die het bedrijventerreinmanagement ondersteunen.

Naast structurele financiering – bij voorkeur met een BIZ-model – ziet IOK ook een rol voor subsidies maar dan in functie van innovatie projecten en ondersteuning voor duurzame realisaties: in tijd en in maatschappelijk belang.

Belangenorganisaties

Van belangenorganisaties wordt door de betrokkenen niet verwacht dat zij actief zijn op het bedrijventerrein zelf maar wel op een hoger niveau. Beroepsfederaties of belangen- en sectororganisaties kunnen een belangrijke rol spelen bij het tot stand komen van nieuwe regel- en wetgeving, zoals nu in verband met de vraag om een BID te kunnen organiseren.

Belangenorganisaties kunnen ook projectmatig betrokken worden en ondersteuning bieden.

Zeer algemeen maar daarom niet minder belangrijk zijn ook de netwerking en informatie- en sensibiliseringscampagnes.

Het IOK heeft een duidelijk appél aan de werkgeversorganisaties om hun leden te informeren en te sensibiliseren om actief te participeren in samenwerking op bedrijventerreinen. IOK wil in de toekomst samenwerken met Voka om de goede intenties bij de bedrijven samen met Voka te bundelen en te sturen naar maatschappelijke verantwoordelijkheden zoals duurzaamheid en zuinig water- en energiebeleid. In een netwerking met ook de gemeentelijke autoriteiten kunnen de bedrijven op die manier begeleid worden in hun maatschappelijke taken. Die samenwerking of netwerking is essentieel en daar kunnen belangenorganisaties een grote rol in spelen.

3 Portfolio van actoren Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer

We geven hieronder een concreter beeld van de rol van deze actoren en van de aandachtspunten die in de gesprekken met de betrokken actoren werden vermeld.

Bedrijventerreinvereniging

De bedrijvenvereniging LCHM is een samenwerking tussen Hazeldonk en Meer en heet Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer¹⁰. Samen gaan zij voor het optimaliseren van een grensoverschrijdend bedrijventerrein. Eén van de speerpunten is het versterken van de organisatiegraad van de bedrijvenvereniging en het ondersteunen van de samenwerking.

De bedrijvenvereniging LCHM vertegenwoordigt zowel Nederlandse als Belgische ondernemers en verzorgt contacten met de overheid, behartigt de belangen van de ondernemers, zorgt voor een gezamenlijk veiligheidsbeleid en organiseert het parkmanagement.

De diverse aandachtspunten en prioriteiten zijn vastgelegd in een Wijkplan en de thema's worden voor opvolging aan de verschillende leden van het bestuur toegewezen. Door het eigenaarschap van de thema's bij de individuele bestuursleden te leggen wordt de duurzaamheid van de bedrijventerreinvereniging verankerd. Ieder bewaakt zijn portefeuille. Zo is er een evenredige verantwoordelijkheid binnen het LCHM bestuur.

Er is een algemene ledenvergadering (2/per jaar) en er zijn occasionele netwerkborrels voor het contact met collega ondernemers. De vergaderingen vinden plaats bij de leden.

De bedrijvenvereniging LCHM beheert het bedrijventerrein met een secretariaat en parkmanagement met de focus op de kwaliteit en de leefbaarheid voor bedrijven en haar werknemers.

Lidmaatschap versterkt de positie van bedrijven binnen de Gemeente Breda en de stad Hoogstraten en het bestuur van de bedrijvenvereniging behartigt de belangen van haar leden door regelmatig overleg met de gemeente Breda en de Stad Hoogstraten. Breda en Hoogstraten zijn vertegenwoordigd in de LCHM bestuursvergaderingen.

Op het bedrijventerrein is er grensoverschrijdende samenwerking, zowel de bedrijven gevestigd op het bedrijventerrein in Hazeldonk als op het bedrijventerrein in Meer kunnen lid worden van de vereniging, een gevolg van een Europees Interreg-project. Het Interreg-project was opgestart in 2007 en gerealiseerd in 2008/2009. Het bedrijventerreinmanagement was toen in handen van de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen IOK.

In 2019 is een procedure opgestart om een gezamenlijk BIZ/BID-model uit te werken. In januari 2020 heeft de meerderheid van de ondernemers op Hazeldonk ervoor gekozen om samen de krachten te bundelen en te kiezen voor een BedrijvenInvestingZone Hazeldonk. Het BID onderzoek loopt nog steeds.

De missie van de bedrijventerreinvereniging is tweedelig.

- Enerzijds het gemeenschappelijk belang van de leden en het beheren en exploiteren van Logistic Center Hazeldonk-Meer.

¹⁰ Gegevens hiervan zijn te vinden op www.lchm.eu

- ▀ Anderzijds de optimalisering van het zakelijk belang van de ondernemers en de verbetering van de leefbaarheid voor de werknemers.

Zowel de stad Hoogstraten als de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij POM Antwerpen staan positief t.o.v. het BID idee en geven alle medewerking.

Parkmanager

Op de bedrijvenzone Hazeldonk-Meer is er sinds 2010 een parkmanager aangesteld om het bestuur van LCHM te ondersteunen. In de voorbije jaren is de parkmanager ook ingezet om de BIZ en de BID zones voor te bereiden. Centraal in de werking staan nu de volgende thema's.

- ▀ Optimaliseren parkmanagement m.b.t. uitvoering BIZ/BID-projecten
- ▀ Beheer groen en grijs
- ▀ Uitstraling/imago van het terrein
- ▀ Veiligheid
- ▀ Verkeer
- ▀ Duurzaam ondernemen (windmolens, zonne-energie, etc)
- ▀ Communicatie

Voor een uitgebreide beschrijving: zie 2.5.2. Samenwerking en thema's.

Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen

De werking van de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen IOK¹¹ ligt in de lijn van de werking van de andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor streekontwikkeling.

IOK heeft 29 aangesloten gemeentebesturen en biedt ondersteuning op tal van gebieden zoals industrieel en sociaal grondbeleid en woonbeleid, milieudiensten, ruimtelijke planning, technische dienstverlening en andere. IOK werkt altijd in opdracht van de leden gemeenten en steden.

In opdracht van de stad Hoogstraten was IOK ontwikkelaar van het overgrote merendeel van de gronden van bedrijventerrein Meer en IOK was ook een tijdlang parkmanager. IOK ligt mee aan de basis van de bedrijventerreinvereniging en de werking van het huidig parkmanagement op Meer.

IOK neemt bedrijventerreinmanagement mee op in het takenpakket om de kwaliteit van de bedrijventerreinen in de regio te borgen. De activiteiten van het IOK-bedrijventerreinmanagement richten zich op de grotere bedrijventerreinen in de Kempen en kennen twee vormen, het verplicht en het vrijblijvend bedrijventerreinmanagement.

- ▀ Bij nieuwe terreinen geldt de verplichting. Bij de ontwikkeling van nieuwe gronden wordt bij de verkoop een bedrag vastgelegd dat jaarlijks aan het IOK moet betaald worden voor activiteiten van parkmanagement. Voor deze nieuw ontwikkelde bedrijventerreinen voert IOK (weer) zelf het parkmanagement.
- ▀ In partnerschap met Voka Kempen zal het vrijwillig bedrijventerreinmanagement op bestaande bedrijventerreinen worden georganiseerd.

---

¹¹ Meer info <http://www.iok.be/industriebeleid/default.aspx?th=2421>

Er is een voltijdse IOK-bedrijventerreinmanager die eerste aanspreekpunt voor alle gevestigde bedrijven is. Op de website wordt informatie verzameld over de bedrijventerzones met bedrijventerreinmanagement en de projecten die gerealiseerd werden, in uitvoering zijn of in de planning staan.

POM Antwerpen

De POM Antwerpen informeert en ondersteunt met projecten de samenwerking op bedrijventerreinen. Hazeldonk-Meer deed onder andere een beroep op de subsidie in het kader van duurzaam ondernemen en realiseert een project samen met de stad Hoogstraten in het kader van het onderhoud van het bedrijventerrein en het onderzoeken van de mogelijkheden om een BID op te richten.

Stad Hoogstraten

Sinds 2018 is de aandacht voor economische activiteiten vanuit het stadsbestuur Hoogstraten toegenomen. In januari 2020 is er binnen de dienst economie een parttime medewerker om de werking van de bedrijventerreinvereniging en de projecten en activiteiten op te volgen en waar mogelijk te ondersteunen. De stad Hoogstraten besteedt ook een aanzienlijke bedrag voor de ondersteuning van economische activiteiten en onderhoudt contacten met de werkgeversorganisaties Voka en UNIZO door aanwezigheden op hun activiteiten. Het schepencollege trekt actief mee aan projecten die de lokale economie ondersteunen.

De reden voor de belangstelling voor de werking op de bedrijventerreinen en het bedrijventerreinmanagement ligt in drie aspecten.

- De bedrijven betekenen een belangrijke financiële bijdrage voor de stadsfinanciën.
- De beeldvorming van de terreinen straalt uit over de stad, gemeente en omgeving.
- De bedrijventerreinen zijn voor een belangrijk deel publiek domein.

De ondersteuning van het bedrijventerreinmanagement kadert in het ondersteuningsbeleid van de economie en handel in Hoogstraten algemeen¹².

De stad Hoogstraten ondersteunt actief het zoekproces van de bedrijventerreinvereniging om op het deel van Meer een BID te organiseren. De stad Hoogstraten ziet zijn taak hierbij als een bron van informatie en als liason officer tussen de partijen.

Het onderzoek naar de mogelijkheden om een BID te organiseren op het deel Meer, als spiegel voor de BIZ op het deel Hazeldonk, wordt mee ondersteund vanuit de POM Antwerpen met een subsidie.

Gemeente Breda

De rol van de gemeenten in Nederland met betrekking tot de bedrijventerreinen en de regionale ontwikkeling algemeen is deels te vergelijken met de rol in Vlaanderen van de provincies met het inzetten van de POM's.

De gemeenten innen de BIZ-bijdrage en keren het geld uit aan het BIZ-bestuur van het betrokken bedrijventerrein.

---

¹² <https://www.hoogstraten.be/werken-en-ondernemen>

De gemeente Breda heeft ook impact door haar politieke keuzes. Breda bepaalde dat in 2020 de bedrijven 20% van hun eigen gebruik aan energie duurzaam moeten opwekken, bijvoorbeeld door zonne-energie. Hiervoor is een Quicksan ontwikkeld waarbij een (individueel) bedrijf kan zien wat de kansen, kosten en rendementen zijn.

Het Platform bv Breda

Het Platform bv Breda (2017) is een gezamenlijk initiatief van kennisdelen onder bedrijven, bedrijventerreinen, de overheid en de onderwijsinstellingen van Breda.

In 2018-2019 is met de ondersteuning van het Platform op Logistiek Centrum Hazeldonk een BedrijvenInvesteringsZone BIZ opgezet.

Platform BV Breda betreft de onderwijsinstellingen in Breda bij de Bredase ondernemerswereld en wil daarmee de studenten ondersteunen en (als toekomstige werknemers) koppelen aan het bedrijfsleven in Breda voor stage-opdrachten en werk. Er wordt samengewerkt met de drie grote onderwijsinstellingen in Breda: Avans Hogeschool, ROC West-Brabant en BUAS.

Recent hebben studenten in samenwerking met Platform BV Breda, de bedrijvenverenigingen, gemeente Breda, politie en taskforce Zeeland-West Brabant een onderzoek uitgevoerd naar de kwetsbaarheden ten aanzien van criminaliteitsaspecten op de bedrijventerreinen. 100 studenten van de opleiding integrale veiligheidskunde aan de Avans Hogeschool waren bij het project betrokken en stelden de resultaten voor op een symposium.

De bedrijventerreinvereniging Logistiek Centrum Hazeldonk-Meer is net als alle andere bedrijventerreinen in Breda aangesloten bij dit Platform.